

Research article

Motivation affecting the performance of dental health technician at sub-district health promoting hospital, Sakon Nakhon Province

Panchamapohn Rattanahon

Master degree student in
Public Health (Public Health
Administration), Faculty of Public
Health, Khon Kaen University

Suwit Udompanich

Associate Professor, Department
of Public Health Administration,
Faculty of Public Health,
Khon Kaen University

Abstract

This cross-sectional descriptive research aimed to explore the factor that affect the performance dental health technician of sub-district health promoting hospital, Sakon Nakhon, Thailand. The samples were 78 personnel. The questionnaire was about demographic data, motivation and the performance of dental health technician and verified by the three experts for content validity and tested for reliability in pilot study of 30 samples (Cronbach's alpha coefficient = 0.96). Data collection was carried out from April 17th to May 17th 2017. Data distribution was performed by descriptive statistics including percentage, mean, median, standard deviation, minimum and maximum. Inferential statistics were Pearson product moment correlation and Stepwise multiple linear regressions.

Majority of the samples were female (79.5%). About 57.7 percent were aged between 21 to 30 years old. Most of the samples were single (67.9%). About 6 percent hold bachelor's degree and about 56.7 had a period of performance between 1 to 5 years. The performance of dental health technician and motivation of dental health technician of sub-district health promoting hospital, Sakon Nakhon province were at high level with averages 3.85 (S.D. = 0.56) and 3.92 (S.D. = 0.92), respectively. The motivation had moderate positive relationship with performance ($r=0.556$, $p\text{-value} < 0.001$). The motivation;

achievement, recognition and education predicted the performance and motivation of dental health technician of sub-district health promoting hospitals, Sakon Nakhon Province at 37.8 percent ($R^2=0.378$, $p\text{-value}<0.001$)

Keywords: motivation; the performance of dental health technician

บทความวิจัย (Research articles)

แรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร

ปัญจมาพร รัตนหน

นักศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตร
สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข
คณะสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สุวิทย์ อุดมพาณิชย์

รองศาสตราจารย์
ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข
คณะสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา คุณลักษณะส่วนบุคคลและแรงจูงใจ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร จำนวน 78 คน และใช้การสนทนากลุ่ม จำนวน 12 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาช 0.96 และนำแต่ละข้อคำถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่าทุกข้อมีค่ามากกว่า 0.50 เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 17 เมษายน 2560 ถึงวันที่ 17 พฤษภาคม 2560 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา เช่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติอนุมานหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการศึกษา พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 79.5 อายุเฉลี่ย 29.9 ปี (S.D. = 6.9) สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 67.9 การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 62.8 รายได้ 10,000 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 74.4 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.0 การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.85 (S.D. = 0.56) ภาพรวมแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.92 (S.D. = 0.29) คุณลักษณะส่วนบุคคลด้านระยะเวลาในการ

ปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร ส่วนแรงจูงใจมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.556, p\text{-value} < 0.001$) โดย ปัจจัยด้านความสำเร็จในหน้าที่การงาน ด้านการได้รับความยอมรับนับถือและคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา (ปริญญาตรีขึ้นไป) สามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 37.8 ($R^2 = 0.378, p\text{-value} < 0.001$)

คำสำคัญ : แรงจูงใจ; คุณลักษณะส่วนบุคคล; การปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข

บทนำ

ปัญหาสุขภาพช่องปากในประเทศไทยถึงแม้จะมีแนวโน้มลดลง แต่ก็ยังคงเป็นปัญหาหลักของการสาธารณสุขโดยเฉพาะปัญหาสุขภาพช่องปากทั้งโรคฟันผุและปริทันต์อักเสบ โดยเมื่อถ้าไม่ได้รับการดูแลรักษาอย่างทันทั่วทั้งที่โรคนั้นจะลุกลามและทำให้สูญเสียฟันในที่สุดเนื่องจากค่าบริการรักษาโรคในช่องปากและฟื้นฟูสภาพยังมีราคาแพงอีกทั้งภาครัฐยังไม่สามารถสนองต่อความต้องการได้เท่าที่ควร ดังนั้น จึงมีการยึดหลักแนวคิดการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวม ที่มีคนเป็นศูนย์กลาง¹ โดยจากการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปาก

ระดับประเทศทุก 5 ปี พบว่า ยังคงมีปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคและการสูญเสียฟัน จึงควรมีการสนับสนุนส่งเสริม ป้องกัน รักษาและฟื้นฟู ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญ เพื่อให้มีสภาวะช่องปากที่ดีอย่างต่อเนื่อง² โดยมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกระจายไปสู่ระดับตำบลทั่วประเทศ ที่เน้นการบริการแบบเชิงรุกโดยเน้นการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคเป็นหลัก ซึ่งเป็นการบริการสุขภาพแบบองค์รวมและเชื่อมโยงการส่งต่อแบบมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถจัดบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ และเกิดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการเพิ่มศักยภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข³

เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขจึงถือเป็นบุคลากรทางสาธารณสุขที่สำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย จึงต้องมีความพร้อม ความเต็มใจ ทุ่มเททั้งความรู้ความสามารถในการทำงาน จึงจะสามารถปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในการทำงานด้านทันตสาธารณสุขมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายประการ ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล⁴ อาจจะเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการปฏิบัติงานของทันตสาธารณสุขปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร นอกจากนี้ยังพบว่าแรงจูงใจเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขจากแนวคิดและทฤษฎีของ Herzberg เชื่อว่าแรงจูงใจในการทำงานประกอบด้วยปัจจัย 2 กลุ่มคือ ปัจจัยจูง และปัจจัยค้ำจุน⁵ อาจมีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล